

Roheväljakutse 4. päev Plastikuvaba poodlemine

Täna räägime lähemalt plastikuvaba poodlemise põhimõtetest ja vajadusest ning jagame nippe, kuidas igapäevaelus plastikpakendeid vähendada.

Milleks pakend?

Enne, kui räägime lähemalt pakendivabast poodlemisest, räägime, miks üldse on toodetel pakendid. Pakend aitab hoida toitu puhtana. Toidus olevad mikroobid ei tohi hakata liigselt paljunema, põhjustades toidu riknemist. Samuti aitab pakend hoida toidust eemal võimalikud haigustekitajad. Söödavate ning ka mittedöövavate toodete puhul on pakendil oluline ülesanne teabe edastamisel. Pakendil on kirjas, millest see koosneb, milleks seda kasutatakse, kuidas säilitatakse jne. Tõenäoliselt on tänapäevane portsjoniteks jaotatud toodete pakendamine tulnud eelkõige mugavusest ja plastiku odavusest. Aga kas saab ilma selleta?

Mis on plastikuvaba poodlemine?

Tänapäeval on väga paljud tooted pakendatud plastikusse, sest see on odav ja seda on kerge toota. Plastikuvaba poodlemine on poes käimine ning sealt lahkumine ilma plastikpakenditeta. Teisisõnu jääb vajaminev toit või teised olmetooted pakendamata või on pakendamiseks kasutatud keskkonnasõbralikumaid vahendeid (paber, klaas, metall). Seejuures tuleb siiski meeles pidada, et näiteks paberkottide tootmiseks kulub rohkem vett, kui kilekoti tootmiseks. Lahtiselt müüdava kauba puhul leiab tavapärase tooteinfo suuremalt mahutilt, millest toodet pakutakse. Mitmed poed pole nõus müüma toitu isiklikku pakendisse, kuid tegelikult pole see Eestis seadusega reguleeritud. See on iga poe enda otsus.

Milliseid pakendeid eelistada plastikule?

Klaaspakendit ning metallanumat saab ümbertöödelda lõputult ning materjali väärtus ei lange, kuid ressursse kulutab ikka. Seejuures tuleks siiski silmas pidada, et keskkonda ei säästa ka iga kord poest uue ümbertöödeldava anuma ostmine, sest ka nende tootmiseks kulub energiat ja jõuab keskkonda saastet. Paberpakendeid saab ümbertöödelda mõned korrad, misjärel saab

sellest vaid munakarp. Iga uue paberi tootmiseks tuleb aga maha võtta puid, mis seovad atmosfäärist süsihappegaasi. Lühidalt on keskkonnale parim, kui tarbid korduvkasutatavaid pakendeid.

Mida saab osta ilma plastikpakendita?

Pakendivabalt saab tavalises toidupoes osta kõige lihtsamini puu- ja juurvilju. Mõnes suuremas poes saab oma kotti osta kerge vaevaga ka pähkleid ja kuivatatud puuvilju. Suurem valik on muidugi ökopoodides või pakendivabades poodides. Viimaseid on Eestis praegu ei ole, kuid suuri kette ja ökopoode kombineerides saab edukalt hakkama. Nendest saab tihti osta ka oma pakendisse mitmesuguseid kuivaineid näiteks helbeid ja jahusid. Enne toote anumasse tõstmist tasuks nõu kassas ära kaaluda, et siis pärast pakendi kaal maha arvutada. Samuti saab toimetada ka näiteks lihaletis. Mitmeid piimatooteid (nt jogurt, hapukoor, kohupiim) saab turult osta oma pakendisse.

Poest ei osteta ainult toitu. Pakendivabalt saab ökopoodidest hankida ka kodukeemiat, näiteks pesugeeli riiete või iseenda pesemiseks. Nende puhul võib toimida samuti nagu toidu ostmisel, kõigepealt saab pakendi ära kaaluda ning seejärel lasta suurest anumast oma pakendisse vajalik vedelik. Ka saab kosmeetikatoteid osta oma pakendisse.

Sellelt lingilt saab ülevaate, milliseid tooteid ja kust saab oma pakendiga osta:

<https://docs.google.com/spreadsheets/d/16veKDcXQ45w4nJyelu-1e-EFexnyPoOM6hEOcKVgFzY/edit?fbclid=IwAR2XvM-Vcuv4dZlojgX91zAP5dv5tpgtXh1J1KkslgJRHE8aGY0Go1s4K2k#gid=0>

Siin on lingid täpsemate juhistega, kust ja kuidas osta oma pakendisse kaupa.

- <https://suletudring.ee/blogi/uldised-soovitused-kuidas-oma-piirkonnas-pakendita-osta>
- <https://maablogi.wordpress.com/2019/04/18/millist-pakendit-eelistada-kui-tahad-t-oitu-oma-karpi-osta/>
- Facebookis on [Pakendivaba poodlemise grupp](#), kust saab väga häid nippe Eesti inimestelt, kuidas midagi pakendivabalt osta, säilitada, ise teha jne.
Siin on üks video, kus üks neiu näitab, kuidas tema käib poes oma pakenditega:
<https://www.youtube.com/watch?v=dortUnKnQ28>

Ülesanded

1. Ülesanne: Vaata ringi oma köögis, puhastusvahendite kapis või kosmeetikakotis. Kas märkad kohe mõnd toodet, mida tead, et saab lihtsa vaevaga osta plastpakendita või oma anumasse?

Tagasiside: Kas leidsid midagi? Kirjuta meile, millise(d) toote(d) leidsid ning millises pakendis ostaksid neid järgmine kord.

2. Ülesanne: Mine turule või poodi ning püüa osta oma mõnepäevane toiduvaru võimalikult (plast)pakendivabalt. Võta kaasa kodust toidukarpe, purke, võrgust ja riidest kotte. Ole valmis müüjale ütleva, et sa ei soovi kilekotti.

Tagasiside : Anna meile teada, kuidas läks. Kas mõnda asja jääd edaspidi ka ostma oma pakendisse?

3. Ülesanne: Leia enda lähedalt mõni pood, kus saab oma pakendiga osta koduleemiat.

Tagasiside: Anna meile teada, mis pood see on ja mida Sina sealt järgmine kord oma pakendiga ostma läheksid.

4. Ülesanne: Märka oma kodupoes ebamõistlikku pakendamist.

Tagasiside: Kirjuta sellest poele või tootjale. Anna meile teada, millises poes mida märkasid ning kellele kirjutasid.

Ülesannete vastused võid saata valjakutse@roheline.ee, kirja pealkirjaks kirjuta mitmenda väljakutse päeva kohta vastad ja oma nimi. Vastused võib kirjutada ka kommentaarina Facebooki grupis “Roheväljakutse osalejad 2019”.

Ootame vastuseid 25.11 keskööks!

Mõned viited

https://en.wikipedia.org/wiki/Environmental_impact_of_paper

https://en.wikipedia.org/wiki/Glass_production

<http://www.gpi.org/recycling/glass-recycling-facts>

https://www.theworldcounts.com/counters/environmental_effect_of_mining/steel_environmental_impact

<https://www.riverford.co.uk/aboutus/environment-ethics/how-green-are-we/packaging-study>

Faktid ja reaalaaja statistika: https://www.theworldcounts.com/themes/our_environment